

Гагарін Микола Іванович
*к. пед. н., доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

ПОТЕНЦІАЛ ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ ПРИШКІЛЬНОГО ЛІТНЬОГО ОЗДОРОВЧОГО ТАБОРУ

Оптимальна організація та здійснення виховного процесу в літніх оздоровчих таборах забезпечує ефективність виховного впливу на особистість, водночас, сприяє вирішенню проблем оздоровлення і відпочинку дітей.

Однак, на думку А. Макаренка жодний виховний засіб не можна вважати гарним чи поганим, якщо він розглядається окремо від інших засобів, комплексу педагогічних впливів, системи – «...не прийом, не метод, не засіб, якими б привабливими вони не видавались, а система є ключовим поняттям у педагогіці майбутнього» [2, с. 375–376.]

Поява в педагогіці поняття «виховна система» обумовлено впливом на теорію і практику виховання ідей системного підходу, що набули широкого поширення в сучасній науці. **Систéма** (від дав.-гр. σύστημα – «сполучення», «ціле», «з'єднання») – множина взаємопов'язаних елементів, що взаємодіє з середовищем, як єдине ціле і відокремлена від нього.

Наукові засади становлення виховних систем обґрунтовано у працях В. Караковського, Л. Новикової, І. Осадчого, Н. Селіванової, Г. Сороки, Є. Степанова, та ін. [3].

Загальнонаукове тлумачення поняття «система» розглядається як певний об'єкт вивчення, якому притаманні цілісність або який розглядається як єдине ціле, поєднання, сукупність якісно визначених елементів, між якими існує закономірний зв'язок, чи взаємодія.

Відома також велика кількість інших підходів до визначення поняття «система», що використовуються залежно від контексту, галузі знань та цілей дослідження.

У широкому контексті систему розглядають як:

– порядок, зумовлений правильним, планомірним розташуванням і

взаємним зв'язком частин чого-небудь;

- обмежену безліч взаємодіючих елементів;
- гармонійну, нерозривну єдність, яка цілісно взаємодіє з середовищем;
- форму організації, будову чого-небудь (державних, політичних, господарських одиниць, установ);
- як єдність, комплекс взаємодіючих компонентів;
- сукупність будь-яких елементів, одиниць, частин, об'єднаних за спільною ознакою, призначенням;
- сукупність принципів, які є основою певного вчення;
- будову, структуру, що становить єдність закономірно розташованих та функціонуючих частин.

На думку науковців Ю. Грицай та Я. Журецького школа як система складається із сукупності підсистем і володіє внутрішньою упорядкованістю [1, с. 21].

Виховну систему школи загалом та пришкільного літнього табору, зокрема, можна визначити як комплекс взаємопов'язаних та взаємозумовлених основних компонентів (виховна мета, цілі, завдання, суб'єкти, діяльність і спілкування, взаємини, кадровий потенціал, взаємодія, життєвий простір), яка становить цілісну соціально-педагогічну структуру і забезпечує у процесі свого функціонування та розвитку становлення, реалізацію і самореалізацію особистості, її життєздійснення у фізичній, психічній, соціальній і духовній сферах.

Виховна система літнього оздоровчого табору дає можливість дітям самостійно визначати напрям, засоби і темп власного розвитку та має неабиякий виховний потенціал щодо їх життєдіяльності.

Створення та розвиток виховної системи літнього оздоровчого табору сприяє реалізації основних функцій літніх оздоровчих таборів, зокрема:

- оздоровлення, освіта, виховання та розвиток дітей у літній період;
- створення та організація діяльності тимчасових дитячого й педагогічного колективів;
- раціоналізація організації вільного часу дітей, максимальне використання

його з виховною та оздоровчою метою.

Безперечно, що виховна система окремого пришкільного літнього оздоровчого табору має власну специфіку (умови, традиції, цінності, інтереси і потреби вихованців, склад педагогічного колективу, середовище та ін.), вирізняється своєрідністю організації виховного процесу, змістом діяльності, стратегією розвитку, забезпечує оздоровлення, самовдосконалення та самореалізацію особистості.

Список використаних джерел

1. Грицай Ю., Журецький Я. Теорія і практика управління сучасною школою. Навч.-метод. посібник. – Миколаїв: МДПУ, 2002. – 256 с.
2. Макаренко А. Методика організації виховного процесу // Твори в 7 т. Т.5. / А. Макаренко. – К.: Рад. школа, 1954. – 382с.
3. Сорока Г. Сучасні виховні системи та технології: [навч.- метод, посібник для керівників шкіл, учителів, класних керівників, вихователів, слухачів ІПО] / Г. Сорока. – Х. : Веста : Вид-во «Ранок», 2002. – 128 с. – (Серія «Управління школою»).